

Paragraffer ser man, at det i § 11 foreslaas at stille et Beløb af 10 Mill. Kr. til Raadighed til Udførelse af forskellige Grundforbedringsarbejder indenfor Landbruget. Af disse 10 Mill. Kr., som foreslaas stillet til Raadighed, skal de 20 pCt. være Tilskud, medens Resten skal fordeles i Form af Laan. Saaledes at give Tilskud til private Folk har ikke mange Venner indenfor mit Parti. Derimod har mit Parti saavel som Rigsdagens øvrige Partier været med til at gennemføre en Lov om Laan til Grundforbedringsarbejder, ganske vist kun for mindre Landbrugere, og det foreliggende Lovforslag er saaledes en Udvidelse af denne Lov, idet Maksimum, som før var 1500 Kr., nu sættes til 5000 Kr. Paa Venstres Vegne har det ærede Medlem Hr. Slebsager meget rigtigt udtalt, at Landbruget og Landbrugets Indehavere i Øjeblikket vist har adskilligt andet at tænke paa end just at sætte sig yderligere i Gæld. Det vilde nemlig, saaledes som Forholdene har udviklet sig, i Øjeblikket være meget vanskeligt for nogle, selv om de fik Laan, at foretage saadanne Arbejder, og jeg tror, at de, der ikke er i Stand til ved egen Hjælp at fremskaffe de dertil nødvendige Midler, meget vil betænke sig paa at paadrage sig en yderligere Gældsbyrde for at faa det Tusinde Kroner der kan være Tale om. Naar dertil kommer, at Laanet skal afdrages med $\frac{1}{10}$ aarligt i 10 Aar, er det slet ikke noget billigt Laan, der er Tale om. Hvad Paragraffens sidste Bestemmelse angaar: At de Penge, der ikke anvendes til Laan direkte til Landmænd, kan udlaanes til Kommuner eller til Selskaber, som har til Formaal at foretage den Slags Kultiveringsarbejder, det være sig Nykultivering, det være sig Mergling eller Afvanding, ligger Forholdet jo saaledes, at Staten gennem Fragtnedsættelser i en lang Aarrække har ydet et ikke uvæsentligt Tilskud til dette Formaal — og der kan neppe være Tvivl om, at disse Tilskud har været vel anvendt. Men naar dette nu foreslaas udvidet til, at Staten ogsaa kan give Laan til Udførelse af saadanne Arbejder, maa man for det første erindre, at der jo altid gaar en vis Periode, før den Slags Arbejder giver Indtægter, før de bliver rentable, og man kan derfor sige, at den korte Afdrags-tid, som Loven forudsætter, nemlig 10 Aar, er alt for kort. Angaaende hele Paragraffen vil jeg gerne sige, navnlig med Henblik paa de større Kultiveringsarbejder, at jeg meget vel kunde tænke mig at være med til en særlig Lovgivning paa dette Omraade, thi en saadan Lovgivning hører paa

ingen. Maade hjemme i en Kriselov, en Kriselov er noget, der skal virke øjeblikkelig til Afhjælpning af en Krise — men jeg kunde, som sagt, meget vel tænke mig, at Staten paa visse Punkter skaffede Lempelse for Selskaber, som foretager den Slags Kultiveringsarbejder. I Holland er man meget langt fremme i Retning af Afvandsingsarbejder, og dér gaar Staten ind for det rent økonomisk — ikke meget, men dog noget — ud fra den Betragtning, at der derved skaffes forøgede Produktionsmidler, men at disse næsten aldrig naar at komme til Udfoldelse indenfor et saadant Tidsrum, at det kommer dem til gode, der har paataget sig den dermed forbundne Udgift. Jeg ved meget vel, at her rundt omkring i Landet ligger mange Arealer, som trænger til at afvandes, men at det, naar det er store samlede Arealer, altid er forbundet med meget store Vanskeligheder at faa det sat i Gang; der skal nedsættes Landvæsenkommission, og Gangen derigennem er jo lang og trang. Naar man begynder paa et saadant Arbejde, gaar der gerne flere Aar, før det hele kommer til at klappe, og dertil kommer, at ved en Lov af 1917 — jeg husker ikke Datoen — har man yderligere bestemt, at naar et Mindretal af saadanne Lodejere træder sammen og foranlediger en Landvæsenkommission nedsat, saa kan de imod Flertallets Ønske faa det paagældende Arbejde udført. Der er derfor saa meget mere Grund til at overveje, om ikke Staten, hvor saadant finder Sted, bør være opmærksom paa, at der foreligger et Forhold, som gør det ønskeligt, at den under en eller anden Form ydede sin Støtte.

Hvad § 12 angaar, kan jeg slutte mig til de Bemærkninger, Venstres Ordfører, det ærede Medlem Hr. Slebsager, har fremsat. Saaledes som Forholdet er nu, kan der af Statens Garantikapital kun udlaanes de 80 pCt., men denne Bestemmelse ønsker man nu udvidet saaledes, at hele Beløbet kan udlaanes. Hvor vidt der har været Ønsker fremme i saa Henseende fra de paagældende Foreningers Side, fremgaar ikke tilstrækkelig tydeligt af Lovforslagets Bemærkning, men selv om saadanne Ønsker har været fremme, vil jeg dog gerne derom sige, at denne Lovgivning i sin nuværende Form jo er saa ny, at man ikke har haft Lejlighed til at indhøste nogen som helst Erfaring paa dette Omraade. Er det mon ikke i mange Tilfælde saaledes, at en saadan Laaneforskudsforening eller Driftslaansforening, eller hvad man nu vil kalde det, kort efter at være blevet oprettet bliver en Slags